

Ulkomaalaislain uudistukset sujuvoittavat työperusteista maahanmuuttoa

Työministeri Tuula Haatainen

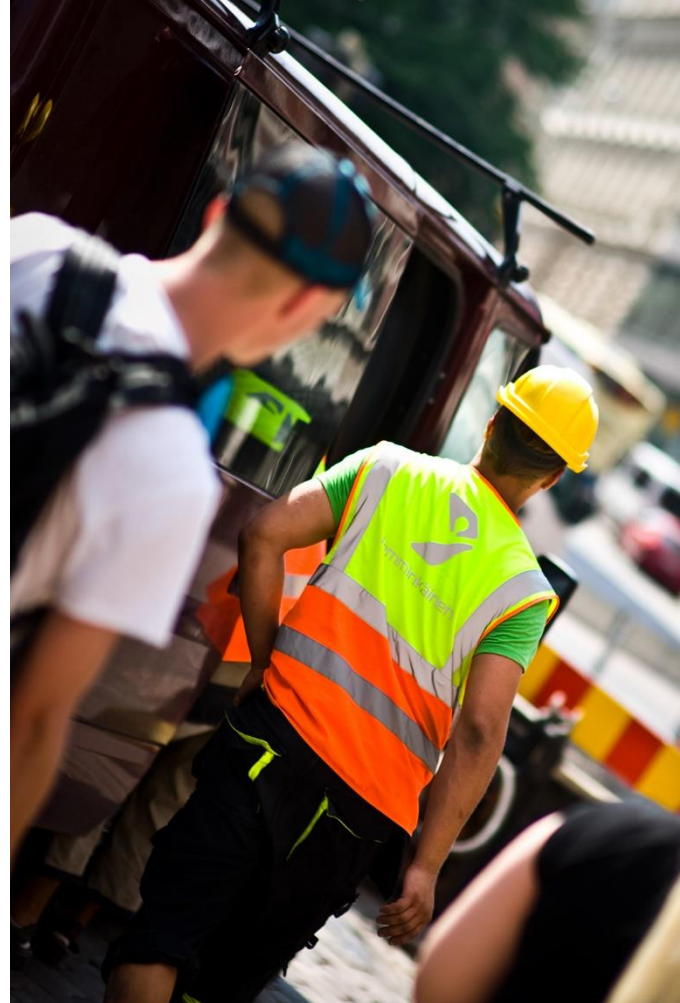
25.8.2022

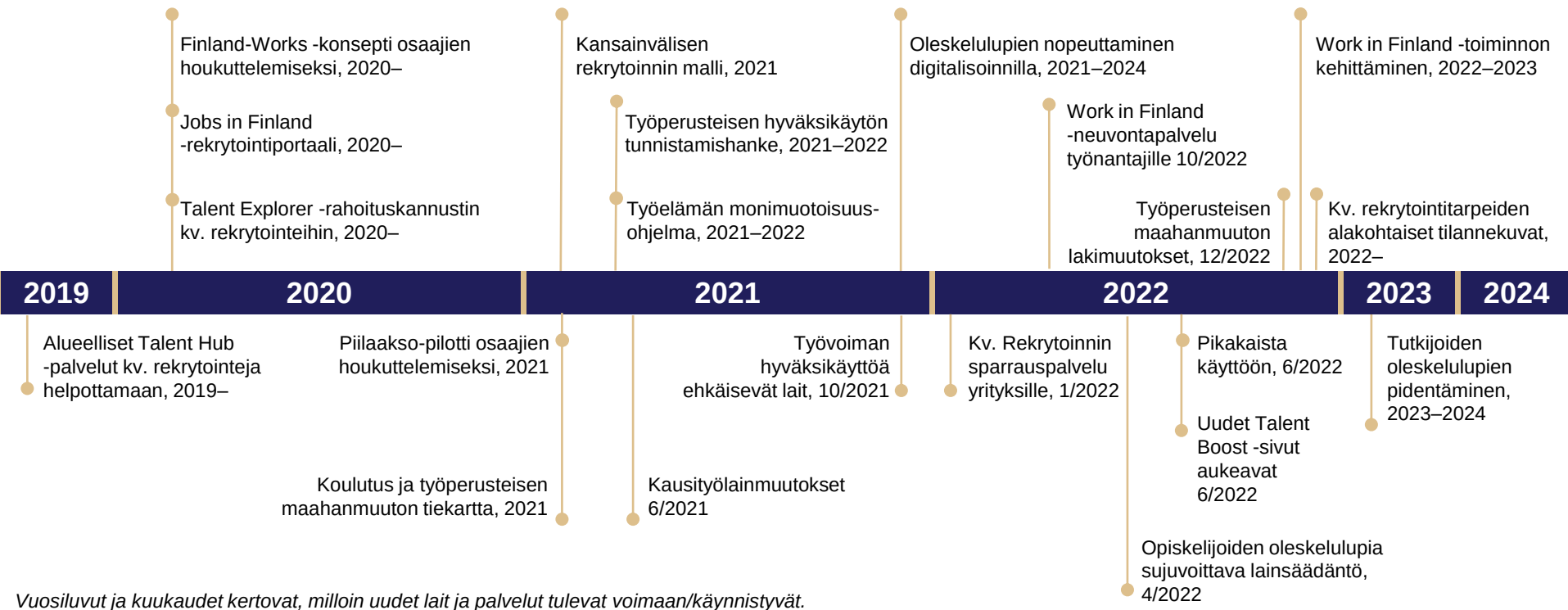
Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Suomi tarvitsee lisää osaajia

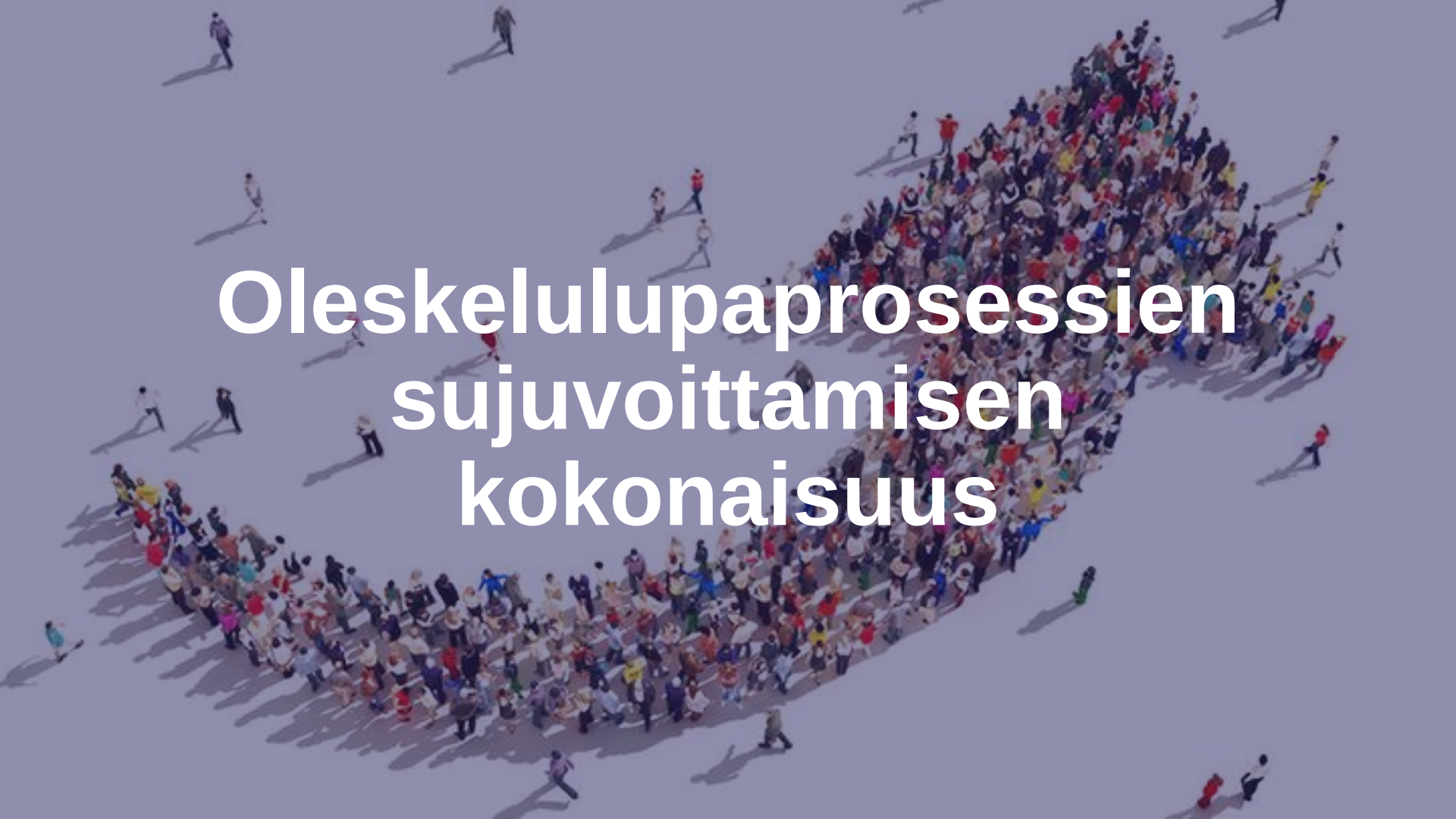
- Työikäisen väestön väheneminen on haaste huoltosuhteelle ja työvoiman saatavuuden näkökulmasta.
- Suomen väestö ja työllisten määrä kasvavat ainoastaan maahanmuuton kautta.
- Hallituksen tavoitteena on lisätä osaajien työperusteista maahanmuuttoa erityisesti työvoimapulasta kärsivillä aloilla sekä TKI-toiminnan kärki- ja kasvualoilla.

Ulkomaalaislain uudistaminen on osa työvoiman maahanmuuttoa sujuvoittavia toimia

Vuosiluvut ja kuukaudet kertovat, milloin uudet lait ja palvelut tulevat voimaan/käynnistyvät.

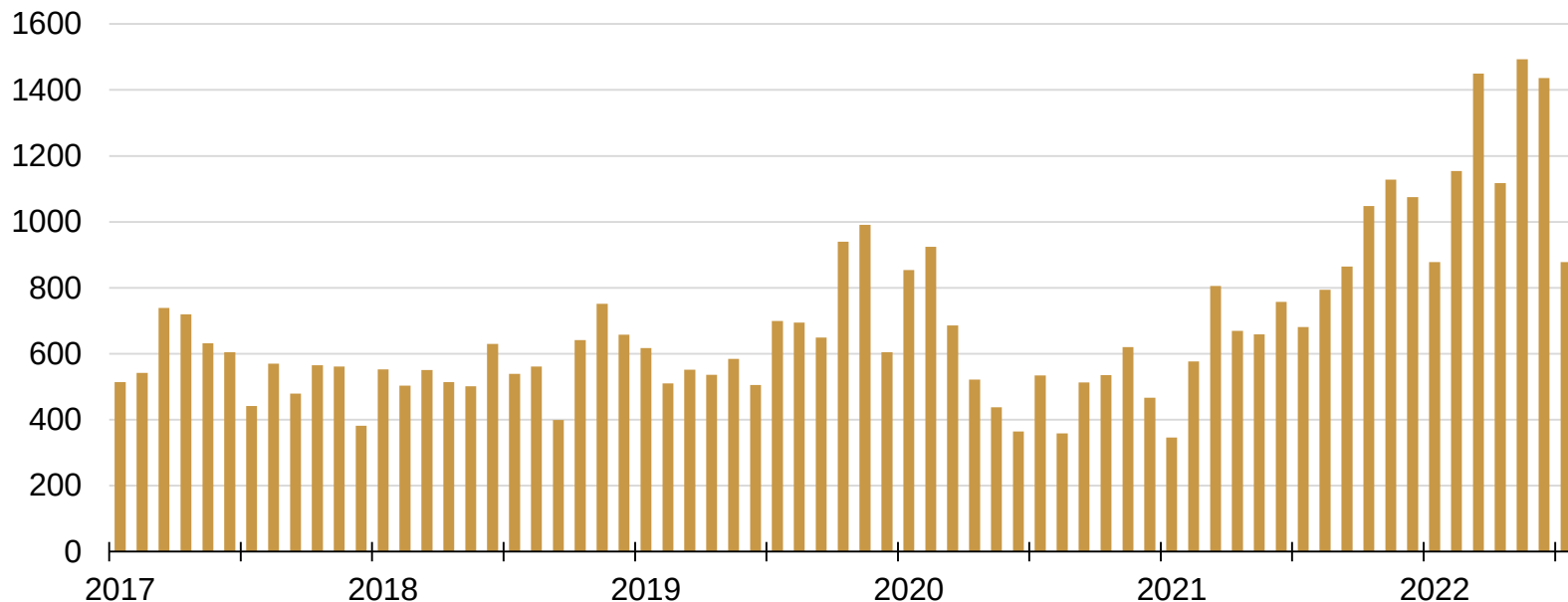
A large crowd of people, seen from an aerial perspective, is arranged to form a large, stylized letter 'C' or a similar shape on a light blue background. The people are wearing various colorful clothing, and their shadows are cast on the ground. The text is overlaid on the right side of the 'C' shape.

Oleskelulupaprosessien sujuvoittamisen kokonaisuus

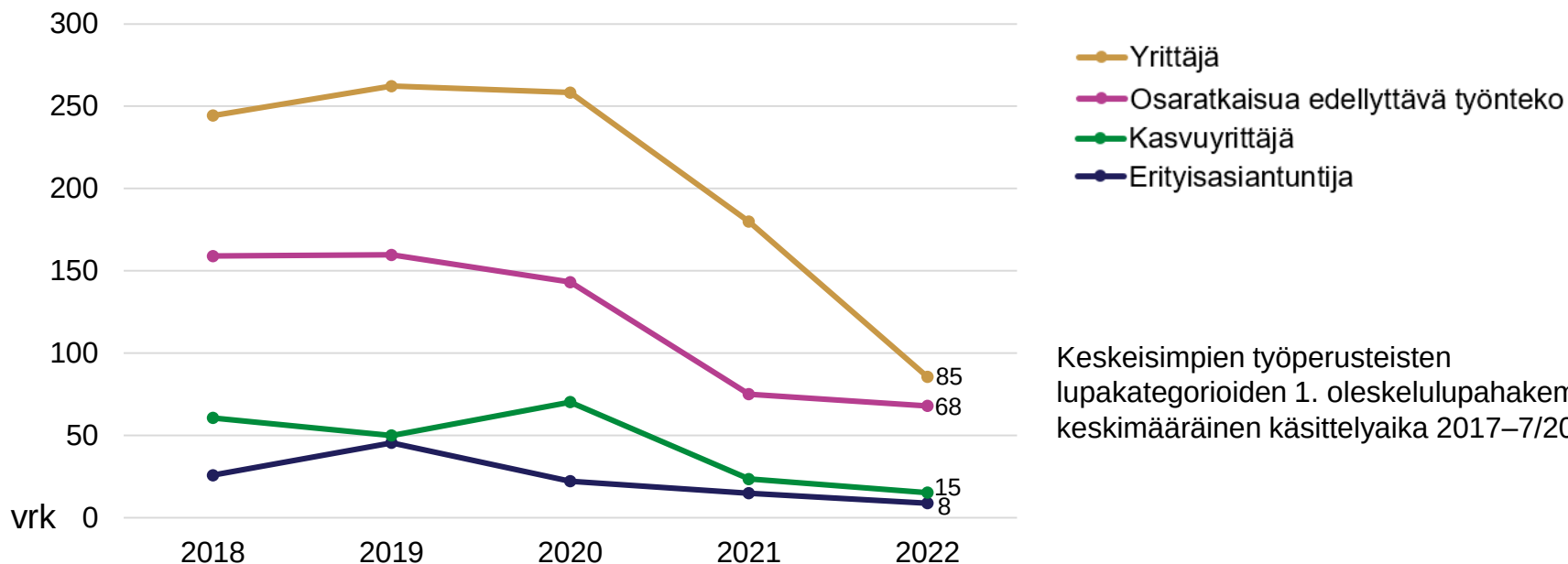
Työperusteisten oleskelulupapäätösten määrät kasvavat

Myönteiset päätökset ensimmäisiin oleskelulupahakemuksiin v. 2017–7/2022 (kpl/kk)
(Määrä ei sisällä kausityölupia.)

Työperusteisten oleskelulupahakemusten käsittely on jo nopeutunut tällä hallituskaudella

Keskeisimpien työperusteisten lupakategorioiden 1. oleskelulupahakemusten keskimääräinen käsittelyaika 2017–7/2022.

Uudistuksilla tavoitellaan lupaprosessien sujuvuutta

- Ulkomaalaislain uudistukset edistävät oleskelulupaprosessien sujuvuutta, joka on keskeinen tekijä osaajien houkuttelussa, rekrytoinnissa ja integroitumisessa.
- Lakimuutoksien lisäksi tärkeitä ovat myös järjestelmäkehitys ja menettelytapojen parannukset.
- Lupaprosessien digitalisointiin ja viestintään ohjataan EU:n elpymis- ja palautumistukivälineestä (RRF) rahoitusta 20 miljoonaa euroa.

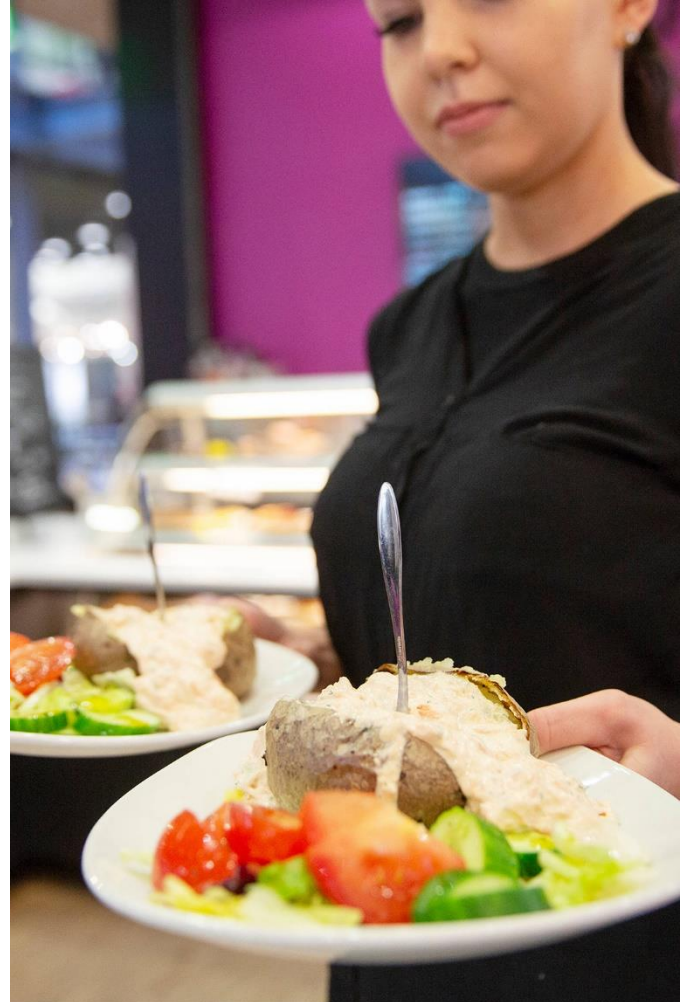
Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Uusi oleskelulupaprosessi tuo hyötyjä työnantajille ja työntekijöille

Tavoitteena on asiakasystävällinen, selkeä ja nopea oleskelulupaprosessi:

- Keskimäärin enintään 1 kk:n käsittelyaika
- Selkeämmät luvan myöntämisen edellytykset
- Automaation lisääminen
- Hakemusten esilajittelu
- Verkkoasioinnin parannukset
- Viranomaisrekisterien laajempi hyödyntäminen
- Pikakaista erityisasiantuntijoille ja kasvuyrittäjille otettu käyttöön 1.6.2022

Hyväksikäytön ehkäisy on oleellinen osa kokonaisuutta

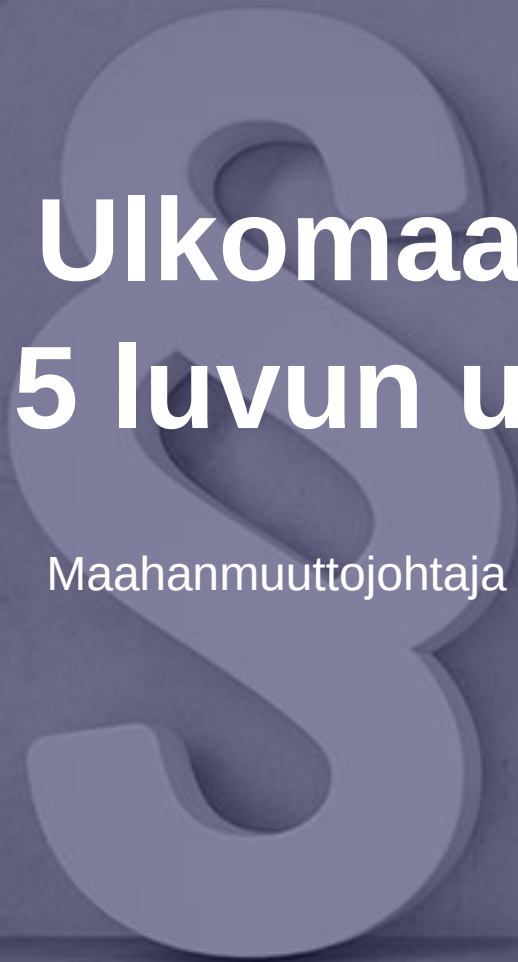
Ulkomaalaislain muutokset tuovat lisää työkaluja hyväksikäytön torjuntaan:

- riskiperusteinen hakemuskäsittely
- selkeät vastuut ja seuraamukset
- pidättäytymispäätöksen laajentaminen.

Hallitus on jo tehnyt paljon toimia työvoiman hyväksikäytön estämiseksi

- Hyväksikäytön uhri voi irtautua hyväksikäytöstä menettämättä oikeuttaan oleskella maassa.
- Ulkomaalaisten työntekijöiden neuvontaa on tehostettu, viranomaisten yhteistyötä parannettu ja resursseja lisätty.
- TEM on asettanut neuvottelukunnan ja jaoston seuraamaan ja valmistelemaan hyväksikäytön vastaisia toimia.

Ulkomaalaislain 5 luvun uudistus

Maahanmuuttojohtaja Sonja Hämäläinen

Lain uudistusperiaatteet

- Käsittelyn yhdenmukaistaminen
- Vastuiden selkeyttäminen
- Viranomaisten päällekkäisten tehtävien karsiminen
- Säännösten selkeyttäminen
- Läpinäkyvyyden lisääminen

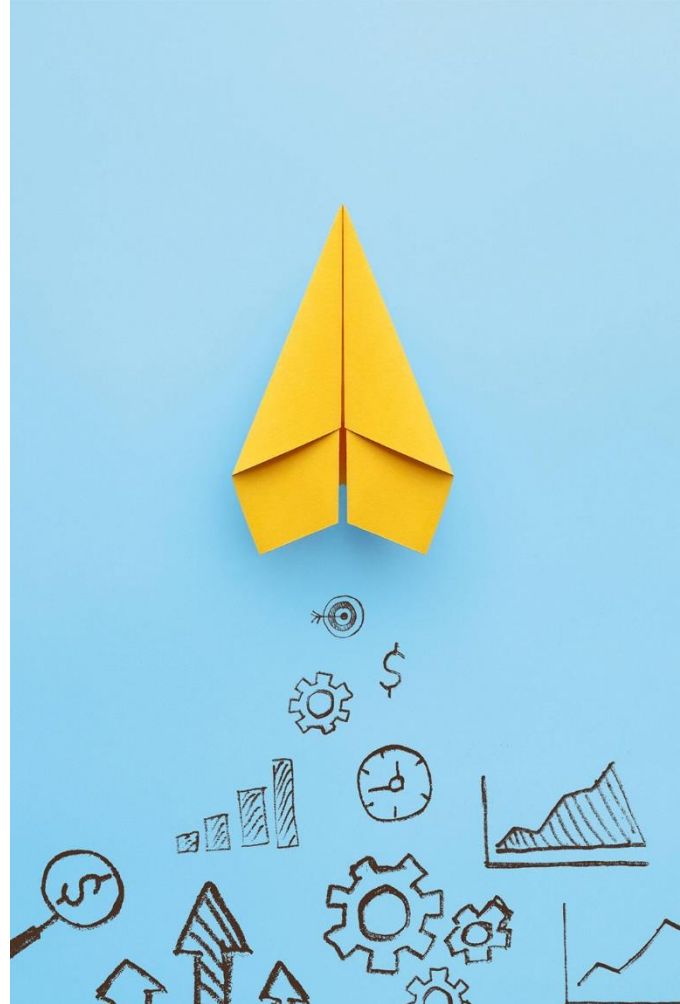

Käsittelyn yhdenmukaistaminen

- Luvan myöntämisen edellytykset selkeämmiksi: pyydetään kaikissa työperusteisissa hakemuksissa samat perustiedot:

- a) työntekijän työtehtävät,
- b) palkka ja palkanmaksukausi,
- c) työaika,
- d) TES, työntekopaikka, työsuhteen kesto ja tieto ammattialasta, jolla työ tehdään.

- Tarvittaessa pyydetään lupakategoriaan liittyvät tarkemmat tiedot.

Vastuiden selkeyttäminen

- Työnantajalla ja työntekijällä olisi omat velvollisuutensa hakemusmenettelyssä.
- Työnantajalle aktiivinen rooli: työsuhdetta koskevat tiedot pyydetään suoraan työnantajalta.
- Velvollisuuksista säättäminen mahdollistaa, että laiminlyönnin sattuessa voidaan myös työnantajaan kohdistaa seuraamuksia, kuten esimerkiksi pidättäytymispäätös.
 - Pidättäytymispäätöksen saanut työnantaja ei voi rekrytoida työvoimaa kolmansista maista, kesto 3–12 kk.

Työnantajan sertifiointi

- Työnantajan sertifiointi on suunnattu paljon ulkomaalaista työvoimaa rekrytoivalle, luotettavaksi osoittautuneelle työnantajalle.
- Keventää prosessia: sertifioidun työnantajan työnantajavelvoitteisiin liittyviä tietoja ei tarkisteta toistuvasti hakemuskäsittelyn yhteydessä.
- Työnantajan tulee huolehtia työnantajavelvoitteistaan, olla taloudellisesti vakaa ja olla kokemusta oleskelulupaprosesseista.

Sertifiointin myöntämisen edellytykset, 3 v. tarkastelujakso:

- a) oma pääoma positiivinen,
- b) vahvistettu tulos on vähintään yhtenä vuotena ollut positiivinen,
- c) liikevaihto keskimäärin vähintään miljoona €/v.,
- d) myönnetty vähintään 10 työperusteista oleskelulupaa.

Viranomaisten päällekkäisten tehtävien karsiminen

- Selkeytetään viranomaisten välisiä vastuita ja tehtäviä.
- Varmistetaan, ettei useampi viranomainen selvitä samoja asioita.
- Hyödynnetään viranomaisten välistä tietojensiirtoa ja automaatiota.
- Mahdollistetaan Maahanmuuttoviraston päätöksenteko ilman TE-toimiston tai ELY-keskuksen osapäätöstä tietyissä tilanteissa.
- Mahdollistetaan hakijan etäkuuleminen.

Säännösten selkeyttäminen

- Työnteko-oikeussäätelyyn tarkennus.
- Työnantajan ulkomaalaisrikkomusta koskevaan säännökseen tarkennus.
- Työnantajan ja toimeksiantajan velvollisuuksiin täsmennys.
- Erityisasiantuntijan lupaedellytysten tarkentaminen ja kirjaaminen lakiin.

Erityisasiantuntijan palkkaraja säädetään vastaamaan vähintään keskimääräistä palkansaajan bruttopalkkaa, joka tällä hetkellä on 3 379 € kuukaudessa.

Läpinäkyvyyden lisääminen

- Voimassa olevan lain säännösten ja perustelujen niukkuudesta johtuen on olemassa paljon oikeus- ja soveltamiskäytäntöä, jota uudistuksen myötä tuodaan lain tasolle.
- Lakiin ja lain perusteluihin kirjataan tarkemmin luvan myöntämisen edellytyksistä, jotta lupamenettely olisi ennakoitavaa ja ymmärrettävää.

Kiitos!

**Euroopan unionin
rahoittama**
NextGenerationEU